

Danske Bank
Kopia: Svenska Bankföreningen

Sedan 2017 tillhandahåller Danske Bank banktjänster till svenska lärosäten som en del av det ramavtal som slutits mellan Danske Bank och Riksgälden. Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) noterar att svenska lärosäten i mångt och mycket är nöjda med tjänsterna Danske Bank tillhandahåller, men finner det nödvändigt att peka på ett område där behovet av förbättringar är stort. Detta gäller utländska studenters och medarbetares möjligheter att öppna bankkonto och få tillgång till Danske Banks utbud av tjänster.

Personer knutna till svenska lärosäten som saknar personnummer – dvs framförallt utländska studenter och gästforskare som inte hunnit få ett personnummer tilldelat, eller i vissa fall har personnummer men inte hunnit få en svensk identitetshandling – nekas i regel att upprätta bankkonton, och/eller nekas tillgång till banktjänster över internet. Dessa problem har blivit större efter att lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (den så kallade penningtvättslagen) trätt i kraft den 1 augusti 2017, och i vissa fall förvärrats efter övergången till Danske Bank då banken konsekvent nekar personer utan svenskt personnummer.

Nekandet av tillhandahållande av banktjänster skapar inte bara stora problem för lärosätena och dess medarbetare och studenter, utan krockar också med den i betaltjänstlagen etablerade rätten för konsumenter att öppna konto med grundläggande betaltjänster. Även om SUHF ställer sig förstående till att penningtvättslagen krav på kundkännedom samtidigt skapar vissa svårigheter för Danske Bank i tillämpningen av denna rättighet, är det SUHF:s uppfattning och erfarenhet att sådana svårigheter kan övervinnas utan att lärosätenas medarbetares och studenters rättigheter inskränks.

Danske Banks hemsida uppger att ”om du saknar svenskt personnummer gäller pass eller annan identitetshandling som visar medborgarskap och är utfärdat av en myndighet eller annan behörig utfärdare”. Detta är i linje med Svenska Bankföreningens uppgifter, som på sin hemsida uppger att problem endast uppstår då det ”saknas giltig ID-handling eller syftet med kontot och hur det ska användas är oklart”. Beträffande utländska studenter och stipendiater borde det dock i allmänhet inte råda något tvivel om syftet med att öppna ett bankkonto.

SUHF anser att följande behöver åtgärdas:

- Utländska (europeiska och icke-europeiska) studenter utan svenskt personnummer behöver få en tillförlitlig möjlighet att öppna bankkonto med internettjänster.
- Möjligheten för utländska studenter och anställda att öppna konto i perioden mellan att anställning/inskrivning på ett svenskt lärosäte påbörjas fram till dess att ett svenskt personnummer utfärdats bör undersökas.

SUHF skulle uppskatta om Danske Bank överväger följande möjligheter:

- Att etablera en överenskommelse/rutin som ger utländska studenter och anställda på lärosätena goda möjligheter att öppna bankkonton och ett pålitligt regelverk att förhålla sig till.
- Att Danske Bank avsätter personal kunniga i regelverket, vid ett bankkontor för respektive lärosäten, som genom förämälän kan motta ansökningar om upprättande av bankkonton för utländska studenter utan svenska personnummer och/eller svenska ID-handlingar. Detta skulle minska allas arbetsbörda och även göra det möjligt att utbyta erfarenhet, kommunicera behov och brister, och utarbeta tillförlitliga rutiner.

SUHF ser det som självklart att Danske Bank accepterar de plikter som åligger banken och arbetar fram en lösning som respekterar lärosätenas studenters och medarbetares lagliga rättighet att upprätta bankkonto med grundläggande tjänster. I den mån SUHF och lärosätena kan vara behjälpligt i framtagandet av rutiner, som inte bortser från bankens möjligheter att upprätthålla krav på kundkännedom, är vi självklart tillgängliga för en dialog. I första hand vilar dock ansvaret på Danske Bank. SUHF ser därför fram emot att ta del av Danske Banks handlingsplan/förslag för att lösa problemet.

Enligt uppdrag



Marita Hilliges
generalsekreterare
marita.hilliges@suhf.se